

1. *Hristos și relația noastră cu aproapele*

Deseori te încântezi și cârtești: „Acest om mi-a devenit nesuferit! Mă ocărăște, mă disprețuiește, mă vorbește de rău, să vezi ce-i fac!” Dar această atitudine este greșită. Așa ceva ar zice un musulman care are drept îndrumător Coranul, și nu un creștin care are drept călăuze pe Hristos și Evanghelia! Cu alte cuvinte, de vreme ce ești creștin, ești dator să abordezi relațiile tale cu semenii prin prisma învățăturii lui Hristos, și nu prin prisma preceptelor Coranului.

Primul lucru pe care Hristos îl dorește de la noi, creștinii, este să arătăm iubire față de aproapele nostru, așa cum spune în Sfânta Evanghelie:

Să-l iubești pe aproapele tău ca pe tine însuți (Matei 22, 39). Nu spune doar să-l iubești, ci precizează: „ca pe tine însuți”.

Și cum te iubești pe tine însuți? Dorind întotdeauna ca ceilalți să-ți vorbească respectuos, să-ți arate iubire. La fel fă și tu cu aproapele tău! Nu dorești să ascultăi acuzații grele la adresa ta, ci doar cuvinte frumoase. Și, dacă auzi ceva grav, te străduiești să le demonstrezi nevinovăția ta celor care te osândesc. La fel fă și pentru aproapele tău: nu îngădui să fie osândit, și dacă auzi ceva rău despre el, să-i sari în apărare! *Si precum voiți să vă facă vouă oamenii, faceți-le și voi asemenea!* (Luca 6, 31)¹

Domnul merge mai departe și spune că, dacă aproapele tău are ceva

¹ Se întâmplă următorul lucru: de exemplu, furăm ceva de la un sărac și zicem: „Am avut mare nevoie, am fost la mare ananghie!” etc. Dar, dacă aproapele nostru ar fi făcut același lucru, ce ne-ar fi ieșit din gură spre osândirea lui! Pentru noi însine am fi găsit mii de îndreptățiri, dar pentru el, nici una. Iarăși, dacă s-ar întâmpla ca cineva să ne facă mult bine, l-am iubi. Însă, dacă din neatenție ne-ar face și un rău, atunci acest rău ar fi capabil să „îngroape” facerea de bine de dinainte și, astfel, omul să devină vrăjmașul nostru. Atât de mult „îl iubim” pe aproapele nostru!

împotriva ta, trebuie să scoți răutatea dinlăuntrul tău, căci altfel El nu-ți primește darul: *Dacă îți vei aduce darul tău la altar, și acolo îți vei aduce aminte că fratele tău are ceva împotriva ta, lasă darul tău acolo, înaintea altarului, și mergi întâi și împacă-te cu fratele tău și apoi, venind, adu darul tău* (Matei 5, 23-24). Mântuitorul nu spune: „Dacă îți amintești când pleci de acasă spre biserică de fratele tău că are ceva împotriva ta”, ci dacă îți amintești în momentul în care ajungi în biserică (și poți să vii de la zeci de kilometri depărtare, pentru că atunci iudeii aveau un singur templu, cel din Ierusalim) și ești gata să aduci darul tău. Deci spune aceasta ca să nu-ți găsești scuze: „Nu-i nimic între noi”, „Am bătut atâta cale până aici...”, „De fapt eu n-am nimic cu el, el are ceva cu mine!”

Dacă el are ceva cu tine, vei fi avut și tu ceva cu el, „vei fi clocit” înlăuntrul tău gânduri împotriva lui, întinându-ți inima. Domnul însă te dorește curat, vrea să nu existe în cugetul tău nici urmă de ținere de minte a răului: *Să nu dușmănești pe fratele tău în inima ta!* (Levitic 19, 17). Așadar, lasă darul tău în fața altarului (chiar da-

că ai făcut până aici atâta drum), în-
toarce-te și caută-l pe fratele tău, îm-
pacă-te cu el, și după aceea vino și
adu-Mi darul tău!

Atât de „pretențios” este Domnul!

2.

*Aproapele nostru
este temelia vieții
duhovnicești*

Ne-am obișnuit cu noțiunea de „om” și nu ne mai mișcă prezența, existența, măreția omului. Însă, oricât de păcătos ar fi acesta, este „frământătură sfântă”, *chipul lui Dumnezeu* (Facerea 1, 27). (Oare am conștientizat aceasta?)

Și, aşa cum avem evlavie față de sfintele icoane din biserici, suntem datori să avem și față de om, pentru că acesta este icoana, „chipul” lui Dumnezeu. Patriarhul Avraam s-a închinat până la pământ în fața celor trei bărbați necunoscuți care l-au vizitat în cortul lui (v. Facerea 18, 2). „Trebue să ne închinăm fraților care ne vizitează ca și cum ne-am închini

lui Dumnezeu Însuși, aşa cum a făcut și Avraam!”, le spunea părinților Ava Apollo¹. Si acest sfânt a ținut porunca, arătând în chip practic respectul față de făptura omenească, pentru care Hristos Și-a vărsat sângele.

Disprețuirea omului, a „chipului” lui Dumnezeu, înseamnă disprețuirea lui Dumnezeu Însuși.

Înlăuntrul nostru nu există viață duhovnicească

Domnul a grăit: „Iar a doua poruncă (după prima, care spune să-L iubim pe Dumnezeu – Matei 22, 37), la fel ca aceasta: să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuți! (Matei 22, 39). Vedeți că Domnul ne cere în același chip să ținem a doua poruncă (iubirea aproapelui) ca și pe prima (iubirea lui Dumnezeu)? Adică nu dă întărietate poruncii față de El! Pe cât de important este să-L iubești pe Dumnezeu, pe atât de important este să-l iubești și pe aproapele tău! Adică omul nu poate să spună: eu îmi întorc întreaga atenție spre iubirea de Dumnezeu, dar mă arăt nepăsător față de aproapele! Cu atât

¹ Everghetinos, vol. 3, 41.

mai mult nu poți să spui că-L iubești pe Dumnezeu când îl urăști pe fratele tău! Dacă spui aceasta, conform Sfintei Scripturi, ești mincinos: *Dacă zice cineva: iubesc pe Dumnezeu, iar pe aproapele său îl urăște, mincinos este!* (I Ioan 4, 20). Așa cum nu se împacă focul cu zăpada, la fel nu se împacă ținerea de minte a răului cu iubirea lui Dumnezeu! Iubirea de Dumnezeu trece neapărat prin iubirea față de aproapele. „De la aproapele vin și viața, și moartea.”¹

Ava Ioan Colov ne învață: „Prin înțelepciune se ridică o casă (Pilde 24, 3). Nu este cu putință să zidească cineva casa de sus în jos, ci de la temelie în sus. Temelia este aproapele, ca să-l câștig și să-l folosesc întâi. Că de el sunt atârnate toate poruncile lui Hristos.”² Dacă-l disprețuiști, „toată osteneala nevoinței tale se arată lipsită de folos, nu este primită de Dumnezeu”³ și ești un „străin”, un „necunoscut” pentru Domnul. Pentru tine nu există viață duhovnicească, nici mântuire, ești un om mort!

Deci, dacă vrei să te înalți pe culmile duhovnicești, smerește-te, cin-

¹ Pateric, Ava Antonie, 9.

² Ibidem, Ava Ioan Colov, 39.

³ Sfântul Nichita Stithatul, „100 de capitole”, cap. 55, în *Filocalia*, vol. 4.